ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

պատմության ____
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ֆ.Վ.Մովսիսյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № __2____

«13» սեպտեմբերի, 2023 թ.

Պ/Մ-006 - ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ **022201.00.7 –Պատմություն_**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **022201.01.7 – Պատմություն ______________**
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **__________մագիստրոս____________________**
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ **_____պատմության_____________________**
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ **___առկա /հեռակա/ _____________________**
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա **_երկրորդ, առաջին կիսամյակ_______**

Դասախոս(ներ) ՝ **Արթուր Մելիքյան ___________________________**
/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե arthurmelikyan@rambler.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում 3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները 3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները 4
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ..
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ...
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ...
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները .
8. Դասավանդման մեթոդներ ..
9. Ուսումնառության մեթոդները ..
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ..
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ ..
    12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ ..
    12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ ..
    12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ .
    12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ..
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում ..
14. Գնահատում ..
    14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում ..
    14.2. Հարցաշար ..
    14.3. Գնահատման չափանիշներ ..
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ ..

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

«Քաղաքակրթությունների պատմություն» դասընթացը կարևորվում է պատմագիտության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 022201.01.7-Պատմություն կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

Ներկայացված առարկայական փաթեթը կազմված է մագիստրատուրայի ծրագրով բուհական կրթության ծրագրին համապատասխան և նախատեսված է պատմության բաժնի մագիստրատուրայի ուսանողների համար: Այն ընդգրկում է քաղաքակրթության առաջացման և զարգացման համապարփակ պատմությունը՝ սկսած Ք. ա. 3-րդ հազարամյակից 20-րդ դ.: Ընդ որում, քաղաքակրթություն եզրի և դրա վերաբերյալ գիտության մեջ հնչեցված տեսակետների ու տեսությունների տեսական վերլուծությունից հետո ուսումնասիրվում է քաղաքակրթությունների պատմությունը ըստ պատմաաշխարհագրական շրջանների, ըստ տիպաբանության, ուշադրություն է դարձվում դրանց հասարակական-տնտեսական և հոգևոր-մշակութային ինքնատիպությունների վրա, կարևորվում է յուրաքանչյուր դերը մարդկության պատմական զարգացման գործում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Քաղաքակրթությունների սկզբնավորման և զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Ուսանողների մոտ քաղաքակրթությունների տարբերակման և հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում:
- Քաղաքակրթությունների համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Տարբեր իրավիճակներում տարբեր քաղաքակրթությունների փորձը վերլուծելու կարողությունների ձևավորում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել քաղաքակրթությունների պատմության տեսական հիմքերը:
- Բացատրել քաղաքակրթությունների պատմական զարգացման օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել քաղաքակրթությունների պատմության վերաբերյալ հետազոտություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել քաղաքակրթությունների ձևավորման, զարգացման, ճգնաժամի և անկման առանձնահատկությունները համաշխարհային պատմության համատեքստում:

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

3. **Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները**

«Քաղաքակրթությունների պատմություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը 02201.01.6 «պատմություն» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Հայոց պատմություն», «Հին Արևելքի պատմություն», «Հին Հունաստանի և Հռոմի պատմություն», «Հնագիտություն», «Միջին դարերի պատմություն», «Նոր պատմություն», «Նորագույն պատմություն»,, «Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների պատմություն» դասընթացներից:

4. **Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.**

«Քաղաքակրթությունների պատմություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա քաղաքակրթությունների պատմության տեսական հիմունքները,
2. իմանա «Քաղաքակրթությունների պատմությանն» ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները,
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ պատմամշակութային իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, հասարակական-տնտեսական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու համար,
4. կարողանա համադրել քաղաքակրթությունների պատմության տարբեր շրջափուլերում ի հայտ եկած քաղաքական, տնտեսական, հասարակական-պետական ազդակներ դերը, մշակութային կառույցներն ու գաղափարաբանությունները, վեր հանել դրանց փոխակերպությունների և մշակութային համալիրում արտահայտվելու առանձնահատկությունները,
5. կարողանա համակարգել քաղաքակրթությունների վերաբերյալ բազմաբնույթ գիտելիքները, դրանք ենթարկել տեսական վերլուծության, փաստարկել սեփական դիրքորոշումը և կատարել ինքնուրույն հետևություններ,
6. կարողանա վերլուծել սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական և հոգևոր-մշակութային գործընթացները, դրանց տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, դրանց ներքին փոխակերպումների պատճառա-հետևանքային կապերը,
7. կարողանա ձևավորել դիրքորոշումներ քաղաքակրթությունների պատմության հիմնախնդիրների նկատմամբ և կատարել դրանց հետազոտություն:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

<u>ԳԿ1</u> վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
<u>ԳԿ4</u> մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
<u>ԳԿ9</u> խնդիրների լուծում,
<u>ԳԿ10</u> որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

---

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

«Քաղաքակրթությունների պատմություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել պատմաբանի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարություն (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն	38	
Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք	18	
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	64	
Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը՝ ընթացիկ քննություն		

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները</u>[4] .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:
  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ևլույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և

---

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

- <u>Ռեֆերատ</u> – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- <u>Գործարար խաղեր</u> – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- <u>Էսսե</u> – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- <u>Կլոր սեղան</u> – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- <u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u> – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- <u>Նախագծերի մեթոդ</u> – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- <u>Հարցի նախապատրաստման մոդել</u> –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- <u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u> – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- <u>Աշխատանքային տետր</u> – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- <u>Զեկույց</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- <u>Հարցազրույց</u> – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

---

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝**[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր և այլք:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում….

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Քաղաքակրթությունների պատմություն առարկան և նրա ուսումնասիրության խնդիրները	4				2
2.	Քաղաքակրթությունների տեսության անդրադարձը համաշխարհային տեսությունների պատմության մեջ	6				2
3.	Հին եգիպտական քաղաքակրքությունը	4				4
4.	Հին Միջագետքյան քաղաքակրթությունները		4			4
5.	Հին հնդկական քաղաքակրթությունը		4			4
6.	Հին հունական քաղաքակրթությունը	4				4
7.	Հռոմեական քաղաքակրթությունը	4				4
8.	Հին չինական քաղաքակրթությունը		4			4
9.	Բյուզանդական և արաբական քաղաքակրթությունները	4				4
10.	Հին և միջնադարյան իրանական քաղաքակրթությունը	4				4
11.	Միջնադարյան եվրոպական քաղաքակրթությունը	4				4
12.	Եվրոպական մինչինդուստրիալ քաղաքակրթությունը		2			8
13.	Մինչկոլումբոսյան ամերիկյան քաղաքակրթությունը		2			4
14.	Եվրոպական աբսոլյուտիզմի ոսկե դարը		2			4

[8] Նման է օրացուցային պլանին

15.	Ինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը	2				6
16.	**21-րդ դ. քաղաքակրթական մարտահրավերները**	2				2
		38	12			64
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ					

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Васильев Л.С, История Востока. В 2 т. . (1994, 990с.)	1994
2.	Хлевов А., Краткая история Средних веков. Эпоха, государства, сражения, люди.	2008
3.	А.Дж. Тойнби, Постижение истории.	2009
4.	Г. Кёнигсбергер, Средневековая Европа, 400-1500 годы.	
5.	Дьяконов И.М, Пути истории. От древнейшего человека до наших дней.	2007
6.	Москати С., Цивилизации Древнего Востока.	2010
7.	*Авдиев В.И.*, История Древнего Востока. (Учебник)	1970
8.	Стасюлевич М.М., История Средних веков. Кн.1. От падения Западной Римской империи до Карла Великого (476-768 гг.)	2001
9.	*Стасюлевич М.М.*, История Средних веков. Кн.2. От Карла Великого до Крестовых походов (768–1096 гг.),	2001

10.	*Стасюлевич М.М.*, История Средних веков. Кн.3. Крестовые походы (1096-1291 гг.)	2001
11.	*Гиббон Э.*, История упадка и крушения Римской Империи.	2002
12.	*Вигасин А.А.*, История Древнего Востока. (Учебное пособие)	2006
13.	Фортунатов В.В., История мировых цивилизаций.	2011
14.	История Древнего Востока. (Учебник) *Под ред. Кузищина В.И.* (2003, 3-е изд., 462с.)	2003
15.	Успенский Ф.И, История крестовых походов. .	2010
16.	История Древнего Рима. (Учебник) *Под ред. Кузищина В.И.* (1982, 2-е изд., 336с.)	2006
17.	Миронов В.Б, Древняя Греция.	2006
18.	Успенский Ф.И., История Византийской империи.	1956
19.	История Древней Греции. (Учебник) *Под ред. Кузищина В.И.* ,	2005
20.	Миронов В.Б.., Древний Восток и Азия.	2006
21.	Гладкий В.Д., Древний мир. Энциклопедический словарь.	2015
22.	Миронов В.Б., Древний Рим.	2007
23.	История новейшего времени стран Европы и Америки. 1945-2000 гг. (Учебник) *Белоусов Л.С. и др. Под ред. Языкова Е.Ф.* (2003, 480с.)	2003
24.	Андре Боннар, Греческая цивилизация.	1965
25.	Миронов В.Б..Древние цивилизации.	2006
26.	Раков М., История мировых цивилизации,	2018

	Լրացուցիչ գրականություն	
1.	История средних веков. В 2-х томах. *Под ред. Карпова С.П.*	2008
2.	История средних веков. *Под ред. Н.Ф. Колесницкого.*	1986
3.	История средних веков. В 2-х томах. *Под ред. С.Д. Сказкина.*	1977
4.	История стран Европы и Америки в Новейшее время. (Учебник) *Пономарев М.В.*	2010
5.	История стран Европы и Америки в новейшее время (1918-1945 гг.). Курс лекций. *Язьков Е.Ф.*	2000
6.	История цивилизаций. Курс лекций. *Моисеева Л.А.*	2000
7.	Новая история стран Европы и Америки. Т. 1 (Первый период). *Под ред. Юровской Е.Е., Кривогуза И.М.*	2002
8.	Новая история стран Европы и Америки. Первый период. (Учебник)	2014
9.	Аверинцев С.С., Алексеев В.П. и др., Древние цивилизации.	2016

12.Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Քաղաքակրթությունների պատմություն առարկան և նրա ուսումնասիրության խնդիրները	«Քաղաքակրթություն» հասկացությունը: Քաղաքակրթությունների պատմություն առարկան և նրա ուսումնասիրության	4	ՀԳ 13, 26, ԼԳ 6

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		խնդիրները		
2.	Քաղաքակրթությունների տեսության անդրադարձը համաշխարհային տեսությունների պատմության մեջ	Øաղաքակրթական տեսությունների ակունքները:	6	ՀԳ 13, 26, ԼԳ 6
3.	Հին եգիպտական քաղաքակրքությունը	Եգիպտական քաղաքակրթության առանձնահատկությունները, ձևավորման յուրահատկությունը և անկրկնելիությունը	4	ՀԳ 1, 3, 6, 7, 12, 13, 14, 20, 25, 26, ԼԳ 9
4.	Հին հունական քաղաքակրթությունը	Հին հունական քաղաքակրթությունը որպես ինտենսիվ զարգացման արգասիք: Պոլիսային քաղաքակրթության առանձնահատկությունները:	4	ՀԳ 3, 5, 13, 17, 19, 21, 24, 25, 26, ԼԳ 6, 9
5.	Հռոմեական քաղաքակրթությունը	Հռոմեական քաղաքակրթությունը որպես ծովային քաղաքակրթություն: Զարգացման ինտենսիվ և էքստենսիվ եղանակների համադրության արգասիք: Հռոմեական քաղաքակրթության առանձնահատկությունները:	4	ՀԳ 3, 11, 13, 16, 22, 26, ԼԳ 6, 9
6.	Բյուզանդական և արաբական քաղաքակրթությունը	Բյուզանդական քաղաքակրթության ձևավորումը: Եկեղեցին, պետությունն ու հասարակությունը: Բյուզանդական մշակույթը: Արաբական քաղաքակրթությունը: Իսլամի տարածման ֆենոմենը	4	Հ Գ-3, 5, 8, 9, 13, 15, 18, 25, 26, ԼԳ - 1, 2, 3, 6,
7.	Հին և միջնադարյան իրանական քաղաքակրթությունը	Իրանական հասարակության առանձնահատկությունները: Իրանական պետականության ժառանգականության խնդիրը: Զրադաշտականությունը և իրանական մշակույթը:	4	ՀԳ 1, 2, 3, 6, 7, 8, 12, 13, 20, 25, 26, ԼԳ 9
8.	Միջնադարյան եվրոպական քաղաքակրթությունը	Միջնադարյան Եվրոպայի էթնոքաղաքական բազմազանությունն ու քաղաքակրթական	4	ՀԳ 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 13, 15, 25,

		միօրինակությունը: Կրոնը և հասարակությունը: Միջնադարյան եվրոպական մշակույթը:		26, ԼԳ 1, 2, 3
9.	Ինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը	Ինդուստրիալ քաղաքակրթության կայացման առանձնահատկությունները: Եվրոպական երկրների զարգացման հիմնական միտումները XIX դարում: Հյուսիսային Ամերիկայի ինդուստրիալ հասարակության առանձնահատկությունները	2	5, 23, 25, 26, ԼԳ 4, 5, 6
10	21-րդ դ. քաղաքակրթական մարտահրավերները	21-րդ դ. քաղաքակրթական մարտահրավերները	2	

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Հին Միջագետքյան քաղաքակրթությունները	Հին Միջագետքի բնակլիմայական պայմանները և բնակչությունը: Շումերական և աքքադական քաղաքակրթությունները: Պետության և կրոնի դերը: Հինմիջագետքյան քաղաքակրթությունների դերը համաշխարհային պատմության մեջ:	4	բանավոր	ՀԳ 1, 3, 6, 7, 12, 13, 14, 20, 25, 26, ԼԳ 9
2.	Հին հնդկական քաղաքակրթությունը	Հին Հնդկաստանի բնակլիմայական պայմանները և բնակչությունը: Վառնայական և բրահմայական քաղաքակրթությունները: Պետության և կրոնի դերը: Հին հնդկական քաղաքակրթությունների դերը համաշխարհային պատմության մեջ:	4	բանավոր	ՀԳ 1, 3, 6, 7, 12, 13, 14, 20, 25, 26, ԼԳ 9

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	Հին չինական քաղաքակրթությունը	Հին Չինաստանի բնակլիմայական պայմանները և բնակչությունը: Տնտեսական և քաղաքական կյանքի առանձնահատկությունները: Հին չինական մշակույթի ինքնատիպությունը: Հին չինական քաղաքակրթության դերը համաշխարհային պատմության մեջ:	4	բանավոր	ՀԳ 1, 3, 6, 7, 12, 13, 14, 20, 25, 26, ԼԳ 9
4.	Եվրոպական մինչինդուստրիալ քաղաքակրթությունը	Եվրոպական մինչինդուստրիալ քաղաքակրթության առանձնահատկությունները:	2	բանավոր	ՊԳ. , 3, 4, 13, 26, ԼԳ 1, 4 , 6, 7, 8
5	Մինչկոլումբոսյան ամերիկյան քաղաքակրթությունը	Մինչկոլումբոսյան ամերիկյան քաղաքակրթությունների առանձնահատկությունները. Հասարակարգը, կառավարման համակարգը, կրոնը, աշխարհայացքը	2	բանավոր	ՊԳ 13, 25, 26, ԼԳ 6, 9
6	Եվրոպական աբսոլյուտիզմի ոսկե դարը	Ֆրանսիական աբսոլյուտիզմի զարգացումը: Անգլիական աբսոլյուտիզմի ձևավորումը Հենրիխ 7-րդի օրոք: Իսպանիայի բացարձակ միապետությունը:	2	բանավոր	ՊԳ. , 3, 4, 13, 26, ԼԳ 1, 4 , 6, 7, 8

11.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Աշխատանքի տեսակը[11]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[12]
1.	Արաբական նախաիսլամական քաղաքակրթությունը	ռեֆերատ	Ուս. Կիսամյակի վերջ	Բանավոր ներկայացում	ՊԳ. 3, 13, 25, 26, ԼԳ 1, 2, 6, 9
2.	Վիկինգների պատմական ճակատագիրը	ռեֆերատ	Ուս. Կիսամյակի վերջ	Բանավոր ներկայացում	ՊԳ. 3, 13, 25, 26, ԼԳ 1, 2, 6, 9
3.	Ֆաշիզմի ֆենոմենը	ռեֆերատ	Ուս. Կիսամյակի վերջ	Բանավոր ներկայացում	ՊԳ. 26, ԼԳ 5, 6
4.	Ալքիմիան որպես միջնադարյան քաղաքակրթության ֆենոմեն	ռեֆերատ	Ուս. Կիսամյակի վերջ	Բանավոր ներկայացում	ՊԳ. 3, 13, 25, 26, ԼԳ 1, 2, 6, 9
5.	«Վհուկների որսը» որպես վերածննդի մշակույթի ֆենոմեն	ռեֆերատ	Ուս. Կիսամյակի վերջ	Բանավոր ներկայացում	ՊԳ. 3, 13, 25, 26, ԼԳ 1, 2, 6, 9

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[13]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Պրոյեկտոր,
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	համակարգիչ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

[11] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[12] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[13] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

13. **Գնահատում**

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[14]:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

13.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

---

[14]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Քաղաքակրթությունների տեսությունների անդրադարձը համաշխարհային տեսությունների պատմության մեջ
2. Հասկացության ծագումը
3. Քաղաքակրթական տեսությունների կայացումը
4. Ինդուստրիալ քաղաքակրթության դարաշրջանի տեսությունը
5. Մեծ ճգնաժամի ժամանակաշրջանի քաղաքակրթական տեսությունները
6. Եգիպտական քաղաքակրթությունը համաշխարհային պատմության մեջ
7. Եգիպտական քաղաքակրթությունը: Բնությունը և բնակչությունը:
8. Եգիպտական քաղաքակրթության կայացումը Նեղոսի ափերին:
9. Եգիպտական քաղաքակրթությունը Հին թագավորության ժամանակաշրջանում:
10. Եգիպտական քաղաքակրթությունը Միջին թագավորության ժամանակաշրջանում:
11. Եգիպտական քաղաքակրթությունը Նոր թագավորության ժամանակաշրջանում:
12. Եգիպտական քաղաքակրթությունը համաշխարհային պատմության մեջ:
13. Հնդկական քաղաքակրթություն: Հնդստանի վաղ հողագործական մշակույթը:
14. Հին հնդկական քաղաքակրթության առանձնանահատկությունները և ձեռքբերումները:
15. Բնությունը և բնակչությունը: Հնդստանի վաղ հողագործական մշակույթը
16. Չինական քաղաքակրթություն
17. Չինական քաղաքակրթության օրրան հանդիսացող վաղ հողագործական մշակույթները
18. Հին Չինական քաղաքակրթության առանձնահատկությունները և ձեռքբերումները
19. Հին Հռոմեական քաղաքակրթություն
20. Հին Հռոմեկանա քաղաքակրթությունը՝ որպես ծովային քաղաքակրթություն
21. Թագավորական Հռոմի քաղաքակրթությունը
22. Հանրապետական շրջանի Հին Հռոմեական քաղաքակրթությունը
23. Հին Հռոմեական քաղաքակրթության հիմնական ձեռքբերումները

24. Բյուզանդական քաղաքակրթություն
25. Բյուզանդիան որպես քաղաքակրթական տարածք
26. Բյուզանդական քաղաքակրթության վերելքը և անկումը
27. Կրոնի դերը Բյուզանդական քաղաքակրթության մեջ
28. Արաբական իսլամական քաղաքակրթություն
29. Մինչմուսուլմանական Արաբիան
30. Իսլամը (մահմեդականությունը)՝ որպես արաբական քաղաքակրթության հիմք
31. Արաբական մշակույթը համաշխարհային քաղաքակրթության զարգացման մեջ
32. Եվրոպական Արևմուտք. Մինչինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը
33. Եվրոպական աբսոլյուտիզմի Ոսկե դարը
34. Արևմտաեվրոպական միջնադարյան քաղաքակրթություն:
35. Միջնադարի առևտրական և քաղաքական բևեռները:
36. Արևմտաեվրոպական միջնադարյան դեմոկրատիայի ինստիտուտի կայացումը:
37. Արևմտաեվրոպական միջնադարի մարդը:
38. Արևմտաեվրոպական միջնադարյան քաղաքակրթության ձեռքբերումները:
39. Ինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը
40. Ինդուստրիալ քաղաքակրթության կայացման առանձնահատկությունները
41. Եվրոպական երկրների զարգացման հիմնական միտումները XIX դարում
42. Հյուսիսային Ամերիկայի ինդուստրիալ հասարակության կայացումը
43. Անկախ պետության՝ ԱՄՆ-ի ստեղծումը
44. ԱՄՆ-ի պետական կարգը և ժողովրդավարության կայացումն այս երկրում
45. ԱՄՆ-ի քաղաքակրթական զարգացման կենտրոնները
46. XX դարի ինդուստրիալ քաղաքակրթությունը
47. XX դարի քաղաքակրթական ճգնաժամերը
48. Ճգնաժամից դուրս գալու ուղիների որոնումը
49. XX դարի երկրորդ կեսի քաղաքակրթության ճգնաժամի առանձնահատկությունները
50. Երրորդ գիտատեխնիկական հեղափոխությունը
51. Նոր ինդուստրիալ հասարակությունը
52. Հետինդուստրիալ քաղաքակրթություն

53. Հետինդուստրիալ հասարակության սկիզբը
54. Քաղաքակրթական զարգացման հիմնական միտումները
55. Համաշխարհային տնտեսության կենտրոնները
56. Ժամանակակից կյանքի գլոբալ հիմնախնդիրները
57. Հետինդուստրիալ քաղաքակրթության առանձնահատկությունները

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկված թեմաները.**

	ԹԵՄԱ
1.	Քաղաքակրթությունների պատմություն առարկան և նրա ուսումնասիրության խնդիրները:
2.	Քաղաքակրթությունների տեսության անդրադարձը համաշխարհային տեսությունների պատմության մեջ
3.	Հին եգիպտական քաղաքակրքությունը
4.	Հին Միջագետքյան քաղաքակրթությունները
5.	Հին հնդկական քաղաքակրթությունը
6.	Հին հունական քաղաքակրթությունը
7.	Հռոմեական քաղաքակրթությունը
8.	Հին չինական քաղաքակրթությունը
9.	Բյուզանդական և արաբական քաղաքակրթությունները

- **Ընդգրկված հարցեր.**

- Քաղաքակրթությունների տեսությունների անդրադարձը համաշխարհային տեսությունների պատմության մեջ
- Հասկացության ծագումը
- Քաղաքակրթական տեսությունների կայացումը
- Ինդուստրիալ քաղաքակրթության դարաշրջանի տեսությունը
- Մեծ ճգնաժամի ժամանակաշրջանի քաղաքակրթական տեսությունները
- Եգիպտական քաղաքակրթությունը համաշխարհային պատմության մեջ
- Եգիպտական քաղաքակրթությունը: Բնությունը և բնակչությունը:
- Եգիպտական քաղաքակրթության կայացումը Նեղոսի ափերին:
- Եգիպտական քաղաքակրթությունը Հին թագավորության ժամանակաշրջանում:

- Եգիպտական քաղաքակրթությունը Միջին թագավորության ժամանակաշրջանում:
- Եգիպտական քաղաքակրթությունը Նոր թագավորության ժամանակաշրջանում:
- Եգիպտական քաղաքակրթությունը համաշխարհային պատմության մեջ:
- Հնդկական քաղաքակրթություն: Հնդստանի վաղ հողագործական մշակույթը:
- Հին հնդկական քաղաքակրթության առանձնահատկությունները և ձեռքբերումները:
- Բնությունը և բնակչությունը: Հնդստանի վաղ հողագործական մշակույթը
- Չինական քաղաքակրթություն
- Չինական քաղաքակրթության օրրան հանդիսացող վաղ հողագործական մշակույթները
- Հին Չինական քաղաքակրթության առանձնահատկությունները և ձեռքբերումները
- Հին Հռոմեական քաղաքակրթություն
- Հին Հռոմեկանա քաղաքակրթությունը՝ որպես ծովային քաղաքակրթություն
- Թագավորական Հռոմի քաղաքակրթությունը
- Հանրապետական շրջանի Հին Հռոմեական քաղաքակրթությունը
- Հին Հռոմեական քաղաքակրթության հիմնական ձեռքբերումները
- Բյուզանդական քաղաքակրթություն
- Բյուզանդիան որպես քաղաքակրթական տարածք
- Բյուզանդական քաղաքակրթության վերելքը և անկումը
- Կրոնի դերը Բյուզանդական քաղաքակրթության մեջ
- Արաբական իսլամական քաղաքակրթություն
- Մինչմուսուլմանական Արաբիան
- Իսլամը (մահմեդականությունը)՝ որպես արաբական քաղաքակրթության հիմք
- Արաբական մշակույթը համաշխարհային քաղաքակրթության զարգացման մեջ

<u>Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկվող թեմաները.**

	ԹԵՄԱ
1.	Հին և միջնադարյան իրանական քաղաքակրթությունը
2.	Միջնադարյան եվրոպական քաղաքակրթությունը
3.	Եվրոպական մինչինդուստրիալ քաղաքակրթությունը
4.	Մինչկոլումբոսյան ամերիկյան քաղաքակրթությունը
5.	Եվրոպական աբսոլյուտիզմի ոսկե դարը
6.	Ինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը
7	21-րդ դ. քաղաքակրթական մարտահրավերները

- **Ընդգրկված հարցեր.**

- Եվրոպական Արևմուտք. Մինչինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը
- Եվրոպական աբսոլյուտիզմի Ոսկե դարը
- Արևմտաեվրոպական միջնադարյան քաղաքակրթություն:
- Միջնադարի առևտրական և քաղաքական բևեռները:
- Արևմտաեվրոպական միջնադարյան դեմոկրատիայի ինստիտուտի կայացումը:
- Արևմտաեվրոպական միջնադարի մարդը:
- Արևմտաեվրոպական միջնադարյան քաղաքակրթության ձեռքբերումները:
- Ինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը
- Ինդուստրիալ քաղաքակրթության կայացման առանձնահատկությունները
- Եվրոպական երկրների զարգացման հիմնական միտումները XIX դարում
- Հյուսիսային Ամերիկայի ինդուստրիալ հասարակության կայացումը
- Անկախ պետության՝ ԱՄՆ-ի ստեղծումը
- ԱՄՆ-ի պետական կարգը և ժողովրդավարության կայացումն այս երկրում
- ԱՄՆ-ի քաղաքակրթական զարգացման կենտրոնները
- XX դարի ինդուստրիալ քաղաքակրթությունը
- XX դարի քաղաքակրթական ճգնաժամերը
- Ճգնաժամից դուրս գալու ուղիների որոնումը
- XX դարի երկրորդ կեսի քաղաքակրթության ճգնաժամի առանձնահատկությունները
- Երրորդ գիտատեխնիկական հեղափոխությունը
- Նոր ինդուստրիալ հասարակությունը

- Հետինդուստրիալ քաղաքակրթություն
- Հետինդուստրիալ հասարակության սկիզբը
- Քաղաքակրթական զարգացման հիմնական միտումները
- Համաշխարհային տնտեսության կենտրոնները
- Ժամանակակից կյանքի գլոբալ հիմնախնդիրները
- Հետինդուստրիալ քաղաքակրթության առանձնահատկությունները

Գնահատման չափանիշները[15].

- Սեմինար պարապմունքներին ուսանողը գնահատվում է գումարային առավելագույնը 40 միավոր, ստուգումների քանակը՝ 4, յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 10 միավոր:
- Ինքնուրույն աշխատանք- կիսամյակի ընթացքում հանձնարարվում է 1-2 ինքնուրույն աշխատանք:
- Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր, ընթացիկ ստուգումներն անց են կացվում բանավոր /15 հարց/:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

[15] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ **022201.00.7 –Պատմություն_**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **022201.01.7 – Պատմություն _______**

Որակավորման աստիճան՝ ___մագիստրատուրա__________

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/Մ-006 - ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	38
			Սեմինար	18
			Լաբորատոր աշխատանք	

			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է. ▪ Քաղաքակրթությունների սկզբնավորման և զարգացման օրինաչափությունննների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին, ▪ Ուսանողների մոտ քաղաքակրթությունների տարբերակման և հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում, ▪ Քաղաքակրթությունների համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձևավորում, ▪ Տարբեր իրավիճակներում այս կամ այն քաղաքակրթության փորձը վերլուծելու կարողությունների ձևավորում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. «Քաղաքակրթությունների պատմություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են. ➢ իմանա քաղաքակրթությունների պատմության տեսական հիմունքները, ➢ իմանա «Քաղաքակրթությունների պատմությանն» ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները, ➢ կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ պատմամշակութային իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, հասարակական-տնտեսական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու համար, ➢ կարողանա համադրել քաղաքակրթությունների պատմության տարբեր շրջափուլերում ի հայտ եկած քաղաքական, տնտեսական, հասարակական-պետական ազդակներ դերը, մշակութային կառույցներն ու գաղափարաբանությունները, վեր հանել դրանց փոխակերպությունների և մշակութային համալիրում արտահայտվելու առանձնահատկությունները, ➢ կարողանա համակարգել քաղաքակրթությունների վերաբերյալ բազմաբնույթ գիտելիքները, դրանք ենթարկել տեսական վերլուծության, փաստարկել սեփական դիրքորոշումը և կատարել ինքնուրույն հետևություններ, ➢ կարողանա վերլուծել սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական և			

	հոգևոր-մշակութային գործընթացները, դրանց տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, դրանց ներքին փոխակերպումների պատճառա-հետևանքային կապերը, ➢ կարողանա ձևավորել դիրքորոշումներ քաղաքակրթությունների պատմության հիմնախնդիրների նկատմամբ և կատարել դրանց հետազոտություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Քաղաքակրթությունների պատմություն առարկան և նրա ուսումնասիրության խնդիրները: Թեմա 2. Քաղաքակրթությունների տեսության անդրադարձը համաշխարհային տեսությունների պատմության մեջ Թեմա 3. Հին եգիպտական քաղաքակրքությունը: Թեմա 4. Հին Միջագետքյան քաղաքակրթությունները: Թեմա 5. Հին հնդկական քաղաքակրթությունը: Թեմա 6. Հին հունական քաղաքակրթությունը: Թեմա 7. Հռոմեական քաղաքակրթությունը: Թեմա 8. Հին չինական քաղաքակրթությունը: Թեմա 9. Բյուզանդական և արաբական քաղաքակրթությունները: Թեմա 10. Հին և միջնադարյան իրանական քաղաքակրթությունը Թեմա 11. Միջնադարյան եվրոպական քաղաքակրթությունը: Թեմա 12. Եվրոպական մինչինդուստրիալ քաղաքակրթությունը: Թեմա 13. Մինչկոլումբոսյան ամերիկյան քաղաքակրթությունը: Թեմա 14. Եվրոպական աբսոլյուտիզմի ոսկեդարը Թեմա 15. Ինդուստրիալ քաղաքակրթության առաջացումը Թեմա 16. 21-րդ դարի քաղաքակրթական մարտահրավերները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	**Գնահատման չափանիշները.** • Սեմինար պարապմունքներին ուսանողը գնահատվում է գումարային առավելագույնը 40 միավոր, ստուգումների քանակը՝ 4, յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 10 միավոր: • Ինքնուրույն աշխատանք- կիսամյակի ընթացքում հանձնարարվում է 1-2 ինքնուրույն աշխատանք: • Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր, ընթացիկ ստուգումներն անց են կացվում բանավոր /15 հարց/:

Գրականություն	Պարտադիր- 1-27 Լրացուցիչ- 1-13